

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 29 nov. 1954

*'s Morgens te 11 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Algera, Beel, Beyen, De Bruijn, Donker (alleen bij de Middagvergadering), Kernkamp, Van de Kieft (alleen bij de Middagvergadering), Mansholt, Staf, Suurhoff, Van Thiel, Witte en Zijlstra (afwezig zijn de Ministers Cals en Luns).

Secretaris: J. Middelburg.

1. *Notulen van de vergadering van 22 November 1954*

b. *Opmerking naar aanleiding van punt 3b (Commando-overdracht in Augustus 1945 over geheel Indonesië van Mc Arthur aan Mountbatten)*

Minister *Staf* meende, dat de conclusie van de Raad was, dat de Regering accoord zou gaan met publicatie van de brief, als Van Mook dat zou wensen. De *Raad* stemt hiermede in.

3. *Buitenlands beleid*

b. *Stichting in het belang van Nederlanders in Indonesië*

Minister *Van Thiel* deelt het een en ander mede over plannen van een aantal organisaties inzake een nieuwe stichting, welke zich ten doel stelt werkzaam te zijn in het belang van de Nederlanders in Indonesië. Spreker is voornemens over een en ander nog nader overleg met Minister Luns te plegen.

c. *De kwestie Nieuw-Guinea* (Zie notulen MR d.d. 15 November 1954, punt 3b. #Zie ook notulen MR d.d. 6/12/54, punt 3a.)

Minister *Kernkamp* deelt mede, dat van de infiltratie bij de Etna-baai nog tien Indonesiërs niet gevat zijn. Er zouden voorts berichten zijn over voorbereiding van een andere infiltratie in de buurt van Sorong. Minister *Staf* deelt mede, dat veelvuldiger met vliegtuigen zal worden gepatrouilleerd en dat bij Nieuw-Guinea een torpedojager, een fregat en een korvet aanwezig zullen zijn. Nu de verdediging wordt overgedragen van de landmacht aan de marine zal het stelsel van vaste posten ook verdwijnen. Aangezien aan de eerste infiltratiepoging nogal wat ongeoeffenden hebben meegedaan, vraagt spreker zich af of het juist was, dat zo snel bekend is gemaakt, dat een deel van het Indonesische leger bij deze infiltratie betrokken was. Minister *Kernkamp* gelooft, dat berichten in de pers toch niet gemakkelijk tegen te houden zijn.

Minister *Beyen* deelt mede, dat aan het eind van de vorige week een telegram is ontvangen van de waarnemend Hoge Commissaris Van Ittersum over de toestand in Indonesië. Het desbetreffende telegram is doorgezonden aan Minister Luns om te vragen wat hij dacht in Amerika terzake te doen. Bij het overwegen van maatregelen zal men moeten oppassen aan de Indonesiërs niet de dienst te bewijzen, dat de Nederlanders zich tot een paniek zouden laten brengen. Na een voorlopige bespreking is Van Ittersum gemachtigd naar aanleiding van ophitsende uitlatingen in de Verenigde Staten zich tot de Indonesische Regering te wenden om hiertegen te protesteren. In de tweede plaats moet hij indien nodig aan de Indonesische Regering maatregelen vragen ter bescherming van de Nederlanders. Voorts zal men zich tot de Regering van de Verenigde Staten wenden, wat in eerste instantie aan Minister Luns is overgelaten. Wat de Engelse Regering betreft is aan Van Ittersum opgedragen met de Britse zaakgelastigde in Djakarta over de toestand te spreken, terwijl daarnaast Stikker aan het Foreign Office zal vragen of men kans ziet via India en andere Zuidaziatische landen deze kwestie te behandelen. Inmiddels is een

reactie van Minister Luns gekomen, die reeds van plan bleek zich met de Amerikaanse Regering in verbinding te stellen. Hij vat de situatie rustig op en opperde ook de gedachte zich toch wel direct met India en Australië in verbinding te stellen. Het afgelopen weekend is in Indonesië niets gebeurd. Spreker stelt voor thans eerst de terugkomst van Minister Luns af te wachten, die Donderdag terug wordt verwacht. Overwogen zou nog kunnen worden het Nederlandse fregat in Korea naar Nieuw-Guinea te dirigeren.

De *Minister-President* heeft gelezen, dat de door de communisten georganiseerde demonstratie in Djakarta naar volgende week Zondag is verschoven, terwijl men voorts een sitdownstaking van een dag op de Nederlandse ondernemingen overweegt. De sfeer in Indonesië komt overeen met die aan het eind van 1950 met dit verschil, dat toen de Masjumi in de Regering een matigende invloed had.

Minister *Kernkamp* is het met het standpunt van Minister Beyen eens, dat men aan Nederlandse zijde niet in paniek moet geraken. Intussen zal men wel moeten overwegen, welke volgende maatregelen zouden moeten worden genomen als de Nederlandse onderdanen in Indonesië in gevaar komen.

Minister *Staf* onderscheidt twee zaken. Spreker meent, dat ten aanzien van de verdediging van Nieuw-Guinea niet veel anders moet worden gedaan dan reeds gebeurt met de aflossing van de schepen. Thans wordt hier een fregat gereed gemaakt voor de aflossing van de Van Kinsbergen. Het fregat bij Korea is van Amerika ontvangen; dit mag alleen in geval van nood bij de verdediging van Nieuw-Guinea worden gebruikt. Een andere kwestie is wat men onder 'volgende maatregelen' verstaat, waarop Minister Kernkamp doelde; dit zou een Ministerraadsbesluit moeten zijn.

Minister *Van Thiel* legt naar aanleiding van de mededelingen van Minister Beyen betreffende de toestand in Indonesië en de veiligheid van de Nederlanders aldaar, aan de Raad de vraag voor, of inderdaad nog het standpunt kan worden gehandhaafd, dat in een aantal gevallen geen Rijksvoorschot voor overtocht wordt verleend, indien na ernstig onderzoek een voortgezet verblijf in Indonesië voor de betrokkenen beter wordt geacht. Hij zal gaarne zoveel mogelijk op de hoogte worden gehouden van maatregelen, die door Buitenlandse Zaken worden voorbereid ten aanzien van de bescherming van Nederlanders in Indonesië, juist in verband met de beoordeling van aanvragen om voorschot. De *Minister-President* meent, dat er geen aanleiding is om terzake een wijziging in het beleid te brengen. De *Raad* stemt hiermede in.

Minister *Beyen* stelt voor een verdere discussie uit te stellen tot Minister Luns terug is. De *Raad* besluit na een korte bespreking aldus.

- - -